

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 383/25
21.3.2025.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Вучићевић, адвокат из Београда, Крунска 81, против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Марија Богојевић, адвокат из Београда, Виктора Игоа 5/11 и ГГ, из ..., као правних следбеника сада пок. ДД, бившег из ..., ради утврђења, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 863/23 од 22.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 21.3.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужених као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 863/23 од 22.10.2024. године у ставовима првом, другом и делу става трећег изреке у односу на тужене ББ и ВВ.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у преосталом делу става трећег изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 863/23 од 22.10.2024. године у односу на тужену ГГ, тако што се обавезује тужена ГГ, из ..., да солидарно са туженима ББ и ВВ, обоје из ..., тужиљи АА из ..., накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.437,50 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених ББ и ВВ, обоје из ..., за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужених ББ и ВВ за одређивање акторске кауције, као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев па је утврђено да је тужила по основу стицања у браку са сада пок. ДД, сувласник са уделом од 6/24 идеалних делова двојне куће у ..., у улици ... и то на објекту са ознаком кућног броја ..., саграђеним на кат, парц. ..., уписаној у ЛН ... КО ... и то у односу на сувласничке уделе сада пок. ДД, што су тужени дужни признати и трпети да тужила по правноснажности пресуде упише своје право у катастру непокретности. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да солидарно тужиљи накнаде трошкове поступка у износу од 592.467,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили тужени. Тужени ББ и ВВ пресуду побијају у целости, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. ЗПП, док тужена ГГ пресуду побија у ставу трећем изреке, ненаводећи законске разлоге из којих се одлука побија. Тужени ББ и ВВ су трошкове другостепеног поступка тражили и определили.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/2011, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужених ББ и ВВ није основана, док је жалба тужене ГГ делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Супротно наводима у жалби тужених ББ и ВВ, није учињена ни битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер је изрека пресуде јасна и разумљива, а неосновано се жалбом тих тужених указује да је нејасно у односу на коју имовину се утврђује сувласнички удео тужиле, будући да је ставом другим изреке утврђено да је тужила по основу стицања у браку са сада пок. ДД сувласник са уделом од 6/24 (1/4) идеалних делова двојне куће у ..., у улици ... и то на објекту са ознаком кућног броја ... у односу на сувласнички удео сада пок. ДД (12/24=1/2), а који удео у нарави представља половину предметне непокретности подељене по вертикали означену кућним бројем ..., коју користе тужени. Исто тако, без утицаја је навод у жалби тужених да у уводу пресуде није садржан ЈМБГ учесника у поступку, будући да неозначавање јединственог матичног броја парничних странака представља релативно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355. став 3. ЗПП, која није утицала на правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА и сада пок. ДД, првобитни тужени који је преминуо у току овог поступка 17.5.2006. године, су

били у браку од 12.02.1967. године до 25.12.1978. године, у ком браку су 28.11.1967. године добили ћерку ГГ, овде трећетужену. Током трајања брачне заједнице 1971. године купљен је плац и изграђена је кућа која се налази у ..., у улици ... (бивши назив улице ...), саграђена на кат.парц. ..., уписана у ЛН ... КО ..., на којој су као власници уписани ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ са уделима од по 4/24 идеалних делова, те ДД са уделом од 3/24 идеална дела и ВВ са уделом од 9/24 идеалних делова, с тим што половину предметне стамбене зграде са кућним бројем ... користе тужени, док другу половину стамбене зграде са ознаком кућног броја ... користи породица .... У половини куће коју користе тужени у приземљу се налази гаража са два гаражна места и остава, партер, спрат и поткровље које има посебне степенице за улазак, а непокретност је претходно била уписана на сада пок. ДД са уделом од 12/24 (1/2) идеална дела. Изградња предметне куће започета је након закључења уговора од 21.10.1971. године којим је Општина Чукарица, ЂЂ и ДД уступила грађевинску парцелу уз накнаду на трајно коришћење са по 1/2 у КО ..., ради изградње породичне стамбене зграде за цену од 155.000,00 тадашњих динара, у којој су након изградње живели тужилја, пок. ДД са ћерком ГГ (трећетуженом) до 1975. године када су отишли за Москву, а кућу издали у закуп. Тужилја је током трајања заједнице живота у браку била запослена од 1.10.1969. године до 1.6.1979. године и то тако што је од 1.10.1969. године до 31.3.1970. године радила у Предузећу ..., од 1.4.1970. године до 11.6.1973. године у ... и од 12.6.1973. године до 11.6.1979. године у сталном трговинском представништву фирме ... Сада пок. ДД био је запослен у Предузећу "...” од 1970. године до 1975. године, с тим што је од 1975. године од 1979. године био у пословној јединици у иностранству, представништву "...” у ... Бивши супружници су 20.5.1977. године потписали писмени договор о споразумном раскиду брака, којим су уговорили узајамне обавезе и то ДД да пази на своју ћерку, да својој супрузи купи у Москви двособан стан, да остави ауто Волга, да купи ствари за стан, а АА да ћерку ГГ пушта сваке године да проведе два месеца лети и 15 дана зими у Југославији на терет оца, те да је заједничка обавеза оба родитеља да ГГ омогуће да се слободно определи где ће да настави школовање и код ког родитеља ће остати да живи. Правноснажном одлуком Московског градског суда од 25.12.1978. године, разведен је брак тужилје и ДД. У предметној кући живе тужени, односно првотужена супруга пок. ДД, друготужени син из другог брака и трећетужена ГГ, ћерка тужилје и пок. ДД, која је са мајком живела у Москви до 1983. године, када је прешла да живи код оца ДД. Уговором о поклону од 10.11.1997. године, овереног код Другог општинског суда у Београду под Ов. 171871/97 дана 22.12.1997. године, пок. ДД поклонио је свом сину, друготуженом ВВ 9/24 идеална дела предметне куће. Наведени уговор о поклону је правноснажном пресудом Другог основног суда у Београду П 1722/16 од 28.9.2021. године оглашен ништавим. Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке Драгана Ничића и његове допуне, утврђено је да укупан допринос пок. ДД у стицању имовине кроз приходе у периоду од 1970. године до 1978. године износи 72.711 евра, који износ чини нето зарада и остали приходи (новчани поклон од мајке, просечна плата у Србији за запослене у спољној трговини), односно 52%, док тужилјин новчани допринос износи 68.142 евра (нето зарада

за период од 1970. године до 1978. године), односно 48%. За изградњу предметне непокретности од својих радних организација тадашњи супружници су подигли кредите, тужила један, а њен тадашњи супруг два кредита, који су отплаћени током брачне заједнице.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је предметна кућа грађена за време трајања заједнице живота у браку бивших супружника заједничким радом и средствима, па иста представља заједничку имовину тужиле и сада пок. ДД. Осим што су обоје остваривали зараде, тужила се старала о породичном домаћинству и заједничком детету, која чињеница није била спорна током поступка. Полазећи од налаза мишљења вештака економско – финансијске струке који је прихватио у погледу доприноса по основу остварених зарада и посебне имовине пок. ДД, првостепени суд је закључио да тужили у допринос у стицању треба урачунати и допринос у вођењу заједничког домаћинства и вођењу бриге о заједничком детету, па је стао на становиште да су тужила и сада пок. ДД допринели у стицању предметне непокретности у једнаким уделима (50%– 50%). Имајући то у виду усвојио је тужбени захтев тужиле утврдивши да истој припада удео од 6/24 на предметној непокретности уписаној у ЛН ... КО ..., и то у односу на сувласнички удео сада пок. ДД (1/2 од 12/24). Притом је имао у виду да је у моменту закључења расправе пок. ДД уписан на 3/24 идеална дела спорне непокретности, а тужени ВВ на уделу од 9/24 идеална дела међутим, како је основ за упис туженог био уговор о поклону закључен између његовог оца ДД и њега у међувремену правноснажном пресудом оглашен ништавим, то је суд становишта да је у моменту доношења одлуке реално стање да је сада пок. ДД сувласник са 12/24 идеалних делова спорне непокретности. Првостепени суд је притом имао у виду наводе тужених да су бивши супружници приликом престанка брачне заједнице потписали споразум од 20.05.1977. године којим су уредили имовинско – правне односе међутим, како исти није сачињен у форми прописаној тада важећим Законом о промету непокретности којим је предвиђена овера потписа уговарача код суда, то исти није пуноважан нити је испуњен у целости (није купљен двособан стан у Москви). Стога је применом члана 8. Основног закона о браку, те чл. 321, 322, 323. и 324. Закона о браку и породичним односима (“Службени гласник СРС”, бр.22/80, 11/88, “Службени гласник РС”, бр.22/93 ... 29/2001) усвојио тужбени захтев као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Битне чињенице за одлучивање у овој правној ствари правилно су утврђене оценом изведених доказа, на основу одредбе члана 8. ЗПП. Наводима у жалби прво и друго тужених правилност утврђених битних чињеница у погледу трајања брачне заједнице бивших супружника, стицања спорне непокретности заједничким радом и средствима оствареним од зарада и кредита, није са успехом оспорена у жалби.

Полазећи од правилно утврђених чињеница релевантних за одлучивање у овом спору, првостепени суд је правилно закључио да је удео у стицању тужиле и сада пок. ДД једнак, без обзира на разлоге којима је образложио своју одлуку,

и примену одредаба Закона о браку и породичним односима, ком закону у конкретном случају нема места примени. Ово са разлога што је прелазним и завршним одредбама Породичног закона – ПЗ (“Службени гласник РС”, бр.18 од 24.02.2005. године) који се примењује од 01.07.2005. године (осим одредаба чл. 203. ст. 2. и 3. закона које се примењују од 01. јула 2006. године) и то чланом 357. предвиђено да се одредбе овог закона примењују и на породичне односе који су настали до дана почетка примене овог закона, осим ако овим законом није другачије одређено (став 1.). Судски, односно управни поступак који је покренут по одредбама Закона о браку и породичним односима (“Службени гласник СРС”, бр.22/80, 11/88 и “Службени гласник РС”, бр.22/93 ... 29/01) наставиће се према одредбама овог закона, осим ако је до дана почетка примене овог закона донета првостепена одлука (став 2.). Стога, како се према одредбама члана 357. став 1. у вези члана 362. став 1. и члана 363. ПЗ одредбе овог закона примењују и на породичне односе (укључујући и имовинске односе супружника) који су настали до дана почетка његове примене, што је конкретан случај јер је тужба у овој правној ствари поднета 07.02.2005. године и није донета првостепена одлука, приликом утврђивања удела супружника у заједничкој имовини примењују се одредбе Породичног закона. Имајући наведено у виду, те одредбу члана 171. став 1. ПЗ да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, те одредбу члана 180. став 2. истог закона да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, Апелациони суд у Београду је стао на становиште да је првостепени суд правилно одлучио када је усвојио тужбени захтев, имајући у виду тражену судску заштиту да се утврди тужилин једнак удео у стицању заједничке имовине са сада пок. ДД. На правилност побијане пресуде није од утицаја околност да је одлуку о захтеву тужиле првостепени суд засновао и на налазу и мишљењу вештака економско – финансијске струке и његовој допуни, а који је засновао између осталог, и на фотокопији извода на захтев осигураног лица са личног текућег рачуна о радном стажу и примањима тужиле за период од 01.03.1975. године до 11.06.1979. године, на коју посебно указује жалба, чију садржину су прво и друго тужени оспорили током поступка захтевајући да се достави оригинал потврде, коју тужила није доставила. Ово са разлога што је тужила у овој парници захтевала да се утврди њен подједнак удео у стицању заједничке имовине, у којој ситуацији се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, а странка која тврди да је њен удео у заједничкој имовини већи, сноси терет доказивања те чињенице. Конкретно, тужила је у овој парници предлагала вештачење што није била њена обавеза, јер је утврђено да је спорна непокретност стечена заједничким радом и средствима у току трајања заједнице живота у браку супружника, док прво и друго тужени нису предлагали вештачење на околност већег доприноса сада пок. ДД у циљу обарања ове законске претпоставке (имајући у виду и утврђено постојање посебне имовине пок. ДД стечене наслеђем, коју је вештак иначе узео у обзир приликом давања мишљења које је суд прихватио, а чија вредност није утицала, имајући у виду и допринос тужиле у обављању кућних послова и бригу о заједничком детету, да његов допринос буде већи). Штавише, налаз и мишљење

вештака је исто тако заснован и на потврди о примањима сада пок. ДД од 22.04.1983. године достављеног у фотокопији, чију садржину је тужила оспорила у погледу висине и издаваоца потврде, а коју жалиоци нису, иако су тврдили да поседују оригинал потврде, доставили у току првостепеног поступка (па ни сада у жалби под условима из члана 372. ЗПП), па жалбени наводи којима се оспорава налаз и мишљење вештака у погледу коришћења фотокопије извода са личног текућег рачуна о радном стажу и примањима тужиле за период од 01.03.1975. године до 11.06.1979. године, свакако су без утицаја на правилност закључка првостепеног суда, код постојања необорене законске претпоставке да су удели супружника у стицању заједничке имовине једнаки. Осим тога, по становишту другостепеног суда, бивши супружници су приликом престанка брачне заједнице потписали споразум од 20.05.1977. године, али се исти не може сматрати споразумом којим су уредили своје имовинско – правне односе поводом расподеле имовине стечене у браку (који супротно разлозима првостепеног суда не мора бити оверен од стране суда, будући да се не ради о промету непокретности), будући да предмет споразума није била и спорна непокретност стечена у браку, већ су истим бивши супружници уговорили да се споразумно разведу, као и своја права и обавезе поводом бриге о заједничком детету и одржавању личних односа трећетужене са оцем, као и обавезе пок. ДД да купи двособан стан у Москви и опреми га стварима, који у том делу није ни извршен.

Нису основани наводи у жалби прво и друго тужених да су нејасни разлози првостепеног суда да су тужени пасивно легитимисани у овом спору и да се њихова пасивна легитимација не може ценити само према изводима из матичне књиге венчаних и рођених, већ да је једини доказ пасивне легитимације на страни тужених правноснажно оствинско решење којим се оглашавају за наследнике. Првостепени суд је супротно наводима у жалби, правилно утврдио да су тужени ББ, супруга пок. ДД, ВВ, његов син и ГГ као законски наследници пасивно легитимисани у овом спору, а околност да су његови законски наследници који се позивају на наслеђе произлази и из решења Првог основног суда у Београду О 10280/11 од 22.10.2012. године којом је прекинут поступак расправљања заоставштине иза пок. ДД и упућена на парницу његова ћерка ГГ да против супруге оставиоца ББ и сина оставиоца ВВ покрене парницу ради урачунавања поклона у наследни део.

Нису основани ни наводи у жалби прво и друго тужених да је суд усвојио тужбени захтев који тужила није поставила у парници, односно да је тражила утврђење свог сувласничког удела на деловима на којима је "био" уписан сада пок. ДД, будући да се ради о дозвољеној редакцији првостепеног суда, тако да је утврђен према туженима сувласнички удео тужиле у односу на сувласнички удео сада пок. ДД по основу стицања у браку. С тим у вези, без значаја су наводи у жалби прво и друго тужених да је првостепени суд усвојио тужбени захтев који није правно могућ јер је у катастру непокретности сада пок. ДД уписан као сувласник предметне непокретности са обимом удела од 3/24, а не са уделом од 12/24. Ово са разлога што је правноснажном пресудом Другог

основног суда у Београду П 1722/16 од 28.09.2021. године утврђена ништавост Уговора о поклону 9/24 идеалних делова предметне непокретности закљученог између ДД и ВВ, оверен код Другог општинског суда у Београду под Ов.171871/97 дана 22.12.1997. године, који не производи правно дејство од момента његовог закључења иако је произвео правну последицу укњижбе, па сама чињеница да је у катастру непокретности и даље уписан друготужени са наведеним уделом, сама по себи није сметња за усвајање овако постављеног захтева, како то правилно закључује првостепени суд, будући да је последица ништавости уговора реституција, односно успостављање стања пре уписа по наведеном уговору и стога могућност уписа тужиле у јавне књиге које воде евиденцију права на непокретностима.

Исто тако, околност да је на предметној непокретности 28.04.2011. године на основу заложне изјаве друготуженог установљена вансудска хипотека првог реда као средство обезбеђења потраживања на основу уговора о зајму, те да је извршни поверилац покренуо поступак извршења у коме је намирио своја потраживања, а нови власник стекао право сусвојине у одређеном уделу предметне непокретности, те да је јавни извршитељ у његово име поднео захтев катастру непокретности за упис права својине пре доношења побијане пресуде и да с тим у вези у том уделу не постоји пасивна легитимација на страни тужених није од значаја, будући да прво и друго тужени нису доставили доказ да је до те промене у јавној књизи и дошло, те да је тужилца у овој парници тражила да се утврди њен сувласнички удео у имовини стеченој у браку са сада пок. ДД у односу на његов удео од 1/2 (12/24) на спорној непокретности према туженима, као његовим законским наследницима. У таквој ситуацији пресуда има дејство између парничних странака, па иста није од утицаја на право трећих лица (конкретно купца непокретности у извршном поступку као оригинарног стицаоца), која по потреби могу тражити судску заштиту у другој парници.

Без значаја су и наводи у жалби да је првостепени суд о обезбеђењу трошкова парничног поступка одлучио на крају спора, односно у пресуди, а не пре почетка парнице, имајући у виду околност да је, како то правилно закључује првостепени суд, одредбом члана 17. ратификованог уговора између Југославије и Савеза Совјетских Социјалистичких Република у правној помоћи у грађанским, породичним и кривичним стварима од 24.02.1962. године, прописано да држављани једне стране уговорнице нису у обавези да положе обезбеђење за парничне трошкове, који је објављен у “Службеном листу СФРЈ – Међународни уговори и други споразуми број 5/63, ово посебно у ситуацији када су тужени изгубили спор, па у сваком случају немају право на накнаду трошкова поступка.

Како се ни осталим наводима у жалби правилност и законитост побијане пресуде не доводи у сумњу, а које другостепени суд посебно не образлаже сагласно овлашћењу из одредбе члана 396. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке, применом члана 390. ЗПП.

Потврђена је на основу члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима поступка, садржана у делу става трећег изреке у односу на тужене ББ и ВВ, донета правилном применом чл.150, 153. и 154. ЗПП, а њихова висина је обрачуната применом Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката према опредељеном трошковнику тужиле, увећано за трошкове вештачења, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до коначне исплате, сагласно чл. 277. и 324. ЗОО.

Међутим, основано се наводима у жалби треће тужене указује да је другостепени суд неправилно применио материјало право када је обавезао да солидарно са прво и друго туженима исплати тужиле досуђене трошкове поступка. Ово са разлога што је тужена ГГ у наставку поступка након смрти пок. ДД, првобитног туженог у овој парници, пре упуштања у расправљање на рочишту одржаном 18.06.2015. године признала тужбени захтев, па тужиле од признања тужбеног захтева не припада право на трошкове од трећетужене која није дала повод за парницу, сходном применом одредбе члана 156. ЗПП. Међутим, трећетужена је као законски наследник свог оца ДД у обавези да тужиле, солидарно са прво и друго туженима, накнади трошкове поступка настале до његове смрти, па је применом чл. 153. и 154, у вези са чланом 160. ЗПП обавезана да тужиле исплати укупан износ од 134.437,50 динара, од тога за састав тужбе износ од 16.875,00 динара, за заступање на 3 одржана рочишта по 21.375,00 динара и за приступ на 5 неодржаних рочишта по 10.687,50 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до коначне исплате, крећући се у границама опредељеног трошковника тужиле. Стога је применом члана 401. тачка 3. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одбијен је захтев тужених ББ и ВВ за накнаду трошкова другостепеног поступка, будући да прво и друго тужени нису успели са жалбом, применом члана 153. у вези члана 165. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић